

SUOMEN PANKKI
EUROJÄRJESTELMÄ

FINLANDS BANK
EUROSYSTEMET

Miten vahvistaa kestäväen kasvun eväitä Suomessa? – Julkisen sektorin roolista

Tiivistelmä Suomen Pankin muistiosta
hallituksen Kasvuriihi-hankkeen työn tueksi

9.12.2024

Pääjohtaja Olli Rehn
Suomen Pankki

Elintason nousu perustuu tuottavuuden kasvuun ja teknologiseen kehitykseen

- Kun uusia innovaatioita ja teknologisia ratkaisuja otetaan laajamittaisesti käyttöön, tuottavuus ja hyvinvointi kasvaa.
- Tuottavuuskehitys on hidastunut 2000-luvulla kehittyneissä maissa.
- Suomessa työn tuottavuuskehitys on ollut kansainvälisessä vertailussa erityisen hidasta finanssikriisin jälkeen.
  - Koulutustason nousu on pysähtynyt.
  - Yksityisten tuotannollisten investointien kehitys on ollut heikkoa.
  - Suomen heikkoon kehitykseen finanssikriisin jälkeen ovat vaikuttaneet useat hankalat negatiiviset shokit, mutta myös rakenteelliset tekijät, jotka heikentävät talouden pitkän aikavälin kasvupotentiaalia.

Julkinen sektori vaikuttaa tuottavuuskehitykseen epäsuorasti

- Julkisen sektorin tulee ensisijaisesti keskittyä luomaan innovaatiotoiminnalle otolliset puitteet yksityiskohtaisen sääntelyn sijaan.
- Lisäksi julkisen sektorin pitää täydentää yksityisen sektorin toimintaa:
  - Innovaatiotoiminnassa suuret ulkoisvaikutukset tiedon julkishyödykeluonteen takia.
  - Nuorten innovaatioperusteisten yritysten voi olla vaikeaa saada rahoitusta epäsymmetrisen informaation takia.
- Julkisen sektorin toimet vaikuttavat tuottavuuskehitykseen epäsuorasti ja hitaasti.
- Seuraavilla kalvoilla on esitetty suosituksia julkisen sektorin kasvua tukevien toimien suuntaamiseksi kolmeen teemaan jaettuna.

Julkista T&K-rahoitusta korkeatasoiseen tutkimukseen ja siihen perustuvaan korkea-asteen koulutukseen

- Julkisella T&K-rahoituksella pitää rakentaa pitkäjänteisesti pohjaa uusille innovaatioille, yrityksille ja toimialoille.
- Rahoitus kannattaa kohdistaa innovaatiopolun alkupäähän, jossa yhteiskunnalliset hyödyt verrattuna yksityisiin hyötyihin ovat suurimmat. Laadukas korkea-asteen koulutus perustuu korkeatasoiseen tutkimukseen ja kasvattaa suomalaisten inhimillistä pääomaa, mikä luo edellytykset innovaatioiden synnylle ja niiden laajamittaiselle käyttöönotolle.
- Koulutukseen panostaminen on erityisen tärkeää ottaen huomioon sen, että Suomessa koulutustason nousu on pysähtynyt ja korkeasti koulutettujen nuorten aikuisten osuus on jäänyt selvästi jälkeen muista Pohjoismaista.

Verojärjestelmän tulisi tukea tuotantopanosten tuottavampaa ja kestävämpää kohdentumista

- Yhteisö- ja pääomatuloverotusta kannattaa uudistaa poistamalla nykyjärjestelmän epäneutraalisuudet, jotka nostavat korkean riskin investointien ja oman pääoman tuottovaatimusta. Esimerkiksi:
  - Suomessa yhteisöveron taso ei ole kansainvälisessä vertailussa korkea, mutta siinä on piirteitä, jotka ohjaavat investointeja tuottavuuskehitystä hidastavalla tavalla.
  - Verotus suosii investointien rahoittamista velalla oman pääoman sijaan. Tämä piirre nostaa oman pääoman tuottoon kohdistuvaa verokiilaa ja investointien tuottovaatimusta ja heikentää kannustetta investoida.
  - Myös epätäydellinen tappiontasaus nostaa riskipitoisen investoinnin tuottovaatimusta, vähentää riskinottoa ja hidastaa talouskasvua.
  - Kokonaisuuteen liittyy myös listaamattomien yritysten jakamien osinkojen verotus, jonka uudistamista jo useat työryhmät ovat esittäneet.
- Osa suomalaisista yritystuista ja yritysverotuista ovat ympäristön kannalta haitallisia tai eivät tuota positiivisia ulkoisvaikutuksia. Tällaiset tuet hidastavat talouden uudistumista ja heikentävät tuottavuuskasvua. Näitä tukia tulisi karsia, jotta pääoma ja työvoima kohdentuisivat tehokkaammin ja kestävämmiin.

Yritysten rahoituspohja monipuolisemmaksi: kotimaisen pääomamarkkinan kehittäminen

- Toimiva kotimainen pääomamarkkina edesauttaa monipuolisen rahoituksen saatavuutta yritysten kasvun kaikkiin vaiheisiin.
- Huolehditaan, että yrityksillä on riittävä osaamista kasvun edellyttämien rahoitusratkaisujen ja -kumppanien etsimiseen. Pankkien rooli tärkeä.
- Luodaan kotitalouksille kannusteita pitkän aikavälin säästämiseen ja varallisuuden kartuttamiseen (esim. sijoitussäästötilit), joilla kasvatetaan kotimaista yksityistä pääomaa.
- Suomen Pankki edistää osaltaan lyhytaikaista rahoitusta yrityksille ja pankeille tarjoavan kotimaisen yritys- ja sijoitustodistusmarkkinan kehittymistä sähköiseksi ja eurooppalaisemmaksi.

Yritysten rahoituspohja monipuolisemmaksi: eurooppalaisen pääomamarkkinan kehittäminen

- EU:n pääomamarkkinaunionia on tarpeen edistää. Keskeisinä hankkeina lainsäädännön ja sääntelyn yhtenäistäminen sekä arvopaperistaminen.
- Rahoitusvakaus ja rahoitusmahdollisuuksien tasainen pelikenttä on tärkeä. Suomelle on luontevaa vahvistaa asemaansa kansainvälisillä rahoitusmarkkinoilla osana pohjoismaista vakaata ja tehokasta rahoitusjärjestelmää.
- Vakaat ja kannattavat pankit ovat toimivan rahoitusjärjestelmän välttämätön edellytys. Tämä tulee varmistaa riittävällä sääntelyllä ja viimeistelemällä pankkiunioni.

”

Vakauden puolesta,
tutkitun tiedon pohjalta.

